

DEN REVIDERTE ARUSHA-ERKLÆRINGEN

ERKLÆRING FRA RÅDET FOR TOLLSAMARBEID VEDRØRENDE GODT STYRESETT OG INTEGRITET I TOLLVESENET

Rådet for tollsamarbeid *

* Rådet for tollsamarbeid er det offisielle navnet på Verdens Tollorganisasjon (WCO)

MERKER SEG at tollmyndighetene i hele verden utfører en rekke nødvendige oppgaver på vegne av sine regjeringer og bidrar til nasjonale mål, som innkreving av toll og avgifter, beskyttelse av samfunnet, handelsfasilitering og beskyttelse av nasjonal sikkerhet;

ERKJENNER at integritet er av avgjørende betydning for alle nasjoner og alle tollmyndigheter og at korrupsjon kan sterkt begrense tollvesenets evne til å løse sine oppgaver på en effektiv måte. De negative virkningene av korrupsjon kan omfatte:

- Reduksjon av nasjonal sikkerhet og samfunnsbeskyttelse;
- Tap av statlige inntekter og bedrageri;
- Nedgang i utenlandske investeringer;
- Økte kostnader som i siste instans må bæres av fellesskapet;
- Fortsatte hindringer for internasjonal handel og økonomisk vekst;
- Tap av offentlig tillit og tiltro til statlige institusjoner;
- Mindre tillit og samarbeid mellom tollmyndighetene og andre offentlige organer;
- Lavere grad av frivillig etterlevelse av tollbestemmelser og –lover; og
- Dårlig miljø og lagånd blant de ansatte;

TAR I BETRAKTNING at korrupsjon bare kan bekjempes effektivt som ledd i en omfattende nasjonal innsats;

BEKREFTER at alle regjeringer må prioritere å hindre korrupsjon i tollvesenet. Dette krever fast politisk vilje og et vedvarende engasjement i kampen mot korrupsjon;

ERKLÆRER at et effektivt nasjonalt program for integritet i tollvesenet må inneholde følgende faktorer:

1. Lederskap og engasjement

Det viktigste ansvaret for å forhindre korrupsjon må ligge hos tolletatens direktør og øverste ledelse. Behovet for et høyt integritetsnivå må understrekes og man må satse på å føre kampen mot korrupsjon på lang sikt. Tollsjefer og –inspektører må innføre en sterk lederskapsrolle og påta seg det ansvar som kreves for å opprettholde et høyt integritetsnivå i alle sider ved tollvesenets arbeid. Tolldirektørene må klart og entydig fokusere på integritet og må gå foran med et godt eksempel som harmonerer med adferdskodeksens ånd så vel som bokstav.

2. Regelverk

Tollforskrifter og –lover, forvaltningsmessige retningslinjer og prosedyrer må harmoniseres og forenkles i størst mulig grad slik at tollformalitetene kan gjennomføres uten for store belastninger. Denne prosessen innebærer at man innfører internasjonale konvensjoner, andre instrumenter og godkjente standarder. Tollpraksis må gjennomgås og fornyes med henblikk på å redusere skjemaveldet og unødvendig dobbeltarbeid.

Tollsatsene bør settes ned der dette er mulig og unntak fra standardreglene bør begrenses til et minimum. Systemer og prosedyrer bør være i samsvar med den reviderte internasjonale konvensjonen om forenkling og harmonisering av tollprosedyrer (den reviderte Kyoto-konvensjonen).

3. Åpenhet

Tollkundene har rett til å forvente en høy grad av visshet og forutsigbarhet i sin befatning med tollvesenet. Tollover, forskrifter, prosedyrer og forvaltningsmessige retningslinjer bør offentliggjøres, være lett tilgjengelige og anvendes på en enhetlig og konsekvent måte. Grunnlaget for utøvelse av skjønnsmessig myndighet bør være klart definert. Innretninger for klage og forvaltningsmessig overprøving bør etableres slik at kundene tilbys en ordning som kan brukes ved innsigelser mot eller overprøving av tollavgjørelser. Det bør utarbeides serviceerklæringer eller ytelsesstandarder med beskrivelse av servicenivået kundene kan forvente fra tollvesenet.

4. Automatisering

Automatisering eller databehandling av tollvesenets funksjoner kan føre til økt effektivitet og produktivitet og fjerne mange muligheter for korrupsjon. Automatisering kan også øke ansvarlighetsnivået og etterlate revisjonsspor for senere kontroll og overprøving av enkeltvedtak og utøvelse av offentlig skjønn. Så langt som mulig bør automatiserte systemer konfigureres slik at muligheten for utilbørlig utøvelse av offentlig skjønn, direkte kontakt mellom tollpersonell og kundene og fysisk håndtering og overføring av penger reduseres til et minimum.

5. Reform og modernisering

Korrupsjon skjer betegnende nok i situasjoner der man anvender umoderne og mangelfulle prosedyrer og der kundene har grunn til å forsøke å unngå tidkrevende eller besværlig saksbehandling ved å tilby bestikkløse og betale gebyrer for raskere behandling. Tollmyndighetene bør reformere og modernisere sine systemer og prosedyrer med henblikk på å fjerne eventuelle fordeler kundene oppfatter de kan oppnå ved å omgå offentlige krav. Slike reform- og moderniseringsinitiativ bør være omfattende og bør fokusere på alle sider ved tollvesenets drift og ytelser. Den reviderte Kyoto-konvensjonen er et godt referansepunkt for slike initiativ.

6. Revisjon og granskning

Forebygging og kontroll av korrupsjon i Tollvesenet kan styrkes ved at man innfører en rekke hensiktsmessige overvåkings- og kontrollmekanismer, som for eksempel programmer for internkontroll, intern og ekstern revisjon, granskning og straffeforfølgningsordninger. I slike ordninger bør man velge en fornuftig middelvei mellom positive strategier for å identifisere tilfeller av korrupsjon og strategier for disiplinærtiltak mot eller anmeldelse av de som er innblandet. Tollansatte, kunder og allmennheten bør oppfordres til å melde fra om korrupt, uetisk eller ulovlig virksomhet, og når slike opplysninger gis, bør de undersøkes raskt, grundig og med kildebeskyttelse. Der det kreves omfattende eller kompliserte undersøkelser, eller i forvaltninger med utbredt korrupsjon, bør man også søke hjelp fra uavhengige antikorrupsjonsorganer.

7. Etisk kodeks

Et nøkkelelement i ethvert effektivt integritetsprogram er at man utvikler, utsteder og godkjenner en omfattende etisk kodeks som beskriver i praktiske og entydige begreper den adferd som forventes av alle tollansatte. Sanksjonene ved manglende oppfyllelse bør spesifiseres i retningslinjene, gradert etter hvor alvorlig bruddet er og understøttet av relevante forvaltningsmessige bestemmelser og lover.

8. Personalforvaltning

Innføring av gode retningslinjer og prosedyrer for personalforvaltning spiller en vesentlig rolle i kampen mot korrupsjon i tollvesenet. Prinsipper for personalforvaltning som har vist seg å være nyttige for å kontrollere eller fjerne korrupsjon i tollvesenet omfatter:

- Lønn, andre godtgjørelser og vilkår som tillater at tollvesenets ansatte kan opprettholde en anstendig levestandard;
- Man må rekruttere og beholde medarbeidere som har, og sannsynligvis vil opprettholde, en høy standard når det gjelder integritet;
- Medarbeidere må velges og forfremmes på grunnlag av dyktighet og i henhold til upartiske og saklige prosedyrer;
- Ved avgjørelser om utplassering, rotering og omplassering av arbeidstagere må det tas hensyn til at ansatte i tollvesenet ikke bør ha mulighet til å inneha utsatte stillinger i lengre perioder;
- Ansatte i tollvesenet må tilbys tilfredsstillende opplæring og faglig utvikling ved rekruttering og gjennom hele karrieren slik at man stadig fremmer og styrker betydningen av at de opprettholder en høy etisk og faglig standard; og
- Målrettede medarbeidersamtaler og ledelsessystemer må innføres for å forsterke en forsvarlig praksis og fremme et høyt nivå for personlig og faglig integritet.

9. Lagånd og organisasjonskultur

Korrupsjon skjer som oftest i organisasjoner med dårlig miljø og lagånd og der de ansatte ikke setter sin stolthet i etatens omdømme. Tollansatte vil sannsynligvis opptre med større integritet når arbeidsmiljøet er godt, personalpraksisen rettferdig og de gis rimelige muligheter til karriereutvikling og forfremmelse. Ansatte på alle nivåer bør være aktivt engasjert i antikorrupsjonsprogrammet og bør oppfordres til å påta seg et rimelig ansvar for etatens integritet.

10. Forholdet til privat sektor

Tollmyndighetene bør fremme et åpent og fruktbart forhold til privat sektor. Klientgrupper bør oppmuntres til å påta seg et rimelig ansvar for problemet og for å finne og iverksette praktiske løsninger. I denne forbindelse kan det være nyttig å utarbeide prinsippavtaler mellom tollvesenet og næringslivsorganer. Det kan også være nyttig å utarbeide etiske retningslinjer for privat sektor med en klar beskrivelse av standarden for faglig adferd. Straffesanksjonene for korrupt opptreden må være strenge nok til å avskrekke klientgrupper fra å betale bestikkelser eller fasiliteringsavgifter for å oppnå særbehandling.

Vi, medlemmer av Rådet for tollsamarbeid, oppfordrer alle tollmyndigheter til å iverksette omfattende og bærekraftige handlingsplaner for integritet på grunnlag av nøkkelprinsippene skissert over, og oppfordrer regjeringer, næringslivssektoren og medlemmene av det internasjonale samfunn til å støtte tollmyndighetene i kampen mot korrupsjon.

Arusha, Tanzania, 7. juli 1993

(81./82. rådsmøte)

Revidert i juni 2003

(101./102. rådsmøte).